

Augustianie

Hasło: *Tolle lege ? Bierz i czytaj.*

Charyzmat: życie we wspólnocie w dążeniu do Boga, praca na rzecz Kościoła lokalnego [72].

Najstarszym krasnostawskim zakonem byli Augustianie. Pomimo 470-letniej działalności, niewiele zachowało się informacji na jej temat [

58,

59]. Archiwum klasztorne prowincji uległo rozproszeniu i w większej części zaginęło. w monografii napisanej przez Augustianina O. Grzegorza Utha czytamy:

„Klasztor augustjański w Krasnymstawie jest fundacją króla Władysława Jagiełły. Akt fundacyjny nie zachował się. Liber Propositionum O. Pawła Wojsy podaje, że klasztor ten został założony w roku 1394. Milensius pisze, że stało się to za króla Władysława, kiedy katedra chełmska została przeniesiona do Krasnegostawu?

[33]. Konwent należał do Diecezji Chełmskiej, metropolii lwowskiej, prowincji bawarskiej. Liczba zakonników w latach 1650-1795 wynosiła około dziesięć.

Augustianie w latach 1394-1434, pobudowali gotycki, obronny kościół Świętej Trójcy oraz klasztor, murowane z kamienia i cegły. Klasztor zniszczony przez Tatarów w roku 1449, odbudowany został w 1458 przez Kazimierza Jagiellończyka. w przywileju z roku 1503 król Aleksander Jagiellończyk *„ofiarowuje klasztorowi Trójcy Św. braci eremitów reguły Św. Augustyna w mieście Krasnymstawie siedzibę jego, place i posiadłości, a także fortyfikacje miasta tego przeniesione i, naturalnie, na nowo wzniesione?.*

W czasach carskich zabudowania klasztorne zostały Augustianom odebrane. Kościół zamieniono na koszary, a klasztor na magazyn. w zamian, władze carskie wybudowały nowy kościółek i klasztor za miastem (1824-1839). Kościółek Trójcy Przenajświętszej konsekrował bp Maurycy Wojakowski w październiku roku 1829. Po zniesieniu zakonu w Królestwie Polskim (ukazem z 1864.X.28/XI.08), kościółek z klasztorem oddano unitom, a po roku 1875 - prawosławnym. Od roku 1917 na powrót został przyjęty przez katolików. z kościołami Augustianów w Lublinie i Krasnymstawie związane było Bractwo Pocieszenia NMP i Św. Tekli.

Oto przykładowe nadania królewskie dla klasztoru:

- 26 listopada 1503 r. Lublin, niedziela Św. Krystyny Katarzyny. Król (Aleksander Jagiellończyk)

daruje

braciom eremitom reguły Św. Augustyna zakonu krasnostawskiego 4 sześćdziesiątki z cła chełmskiego corocznie, które zgodnie z dekretami króla Władysława zwyczajowo zostają podarowane i jeden wierteł mąki grochowej z zysków młyna krasnostawskiego.

- 12 lutego 1505 r. Brześć, środa po niedzieli Invocavit. Król (Aleksander Jagiellończyk) daruje klasztorowi Św. Trójcy braci eremitów reguły Św. Augustyna w mieście Krasnystaw siedzibę jego, pola i nieruchomości, jak też umocnienia miasta tego przeniesione i ponownie przysposobione, a mianowicie: 2 domy pomiędzy kościołem klasztornym z jednej, a domem Oleska z drugiej strony (położone); łąn pola za stawem pomiędzy polami Radostka i Świątka oraz środkowy łąn między polami Macieja Gotharda i Michnowicza, pół innego łąnu pomiędzy polami plebana i mieszczan Kaczkowskich wraz z pewną inną częścią pola nazywanego Obsfthar, na przedmieściu szpital Św. Ducha.

Zachował się wpis do lustracji dóbr królewskich 1661?1665 [39]:

OJCOWIE AUGUSTYNIJANI. Circa actum lustrationis przyszedszy przed nas OO Augustynijani krasnostawscy, pokazali kopią przywileju śp. Zygmunta Augusta KJM de data Varsaviae feria 4 a. f. ss. Undecim millium Virginum proxima (19.X) a. D. 1558, którym pomienionym ojcom nadaje wolne mełcie słodów i wszelakiego zboża w młynach miejskich i starostwa krasnostawskiego bez miary na potrzebę swoje wiecznymi czasy. Przy tym zachowuje pomienionych ojców przy posesyjej i trzymaniu ogrodów na Zakręciu na przedmieściu Krasnostawskim leżących, których i przedtem w wolnym używaniu i trzymaniu byli i teraz są, dając im i darując, aby ze wszystkimi przynależnościami wolno i spokojnie takowych ogrodów i zagród używali.

Oryginału nie produkowali, twierdząc, że przez ogień nieprzyjacielski podczas węgierskiej wojny (najazd Rakoczego 1657) i z innymi munimentami spalony jest. jako o tym manifestacja w grodzie krasnostawskim feria 2 p. f. s. Jacobi Apostoli proxima (29.VII) a. D.

1618 zanesiona szerzej opiewa. Vigore cuius renowacyja praw wszystkich i confirmacyja od KJM terażniejszego szczęśliwie nam panującego tymże oo augustynijanom dana jest de data Varsaviae sub tempus Comitioruni Eegni generalium die m. Martii a. D. 1659. Przy których ogrodów i zagród wolnym używaniu i spokojnym bez wszelakiej impetycyjej trzymaniu mianowanych oo augustynijanów całe zachowujemy.